

תגובה לתגובה - מניין השנים של מלכות הפרסים בפני הבית

אני מודה לזך אולמן על הערתו החשובה, שהביא בה מדברי ר' עזריה מן האדומים המוכיח משושלת יכניה את השיטה המאריכה את ימי מלכות הפרסים. ונפרט מעט את ראיתי: שושלת יכניה כתובה בדבה"א, ג', יז-כד. בנו של יכניה הוא שאלתיאל ובנו הוא פדיה. בנו של פדיה - זרובבל, ובנו - חנניה. בנו של חנניה הוא שכניה ובנו שמעיה. בנו של שמעיה נעריה ובנו אליועיני ולו שבעה בנים הנקובים בשמותיהם.

לאור ההנחה שיהויכין גלה כשהיה בן שמונה עשרה (על פי מלכ"ב, כ"ד, ח, ושלא כמתואר בדבה"ב, ל"ו, ט) יש כאן עשרה דורות (הכוללים את יהויכין ובני אליועיני). מהנחה שבני אליועיני נרשמו בשמותם כשהיו צעירים מאוד, יש רווח של תשעה דורות מהולדת יהויכין ועד לחתימת המקרא בידי עזרא הסופר בסוף התקופה הפרסית. תקופה זו כוללת את שבעים שנות הגלות עד לתחילת בניין הבית (זכריה, א', יב) וכן את שלושים וארבע שנות מלכות הפרסים שאחר הגלות ואת עשרים ותשע השנים שמהולדת יהויכין ועד לחורבן הבית (שמונה עשרה שנותיו עד שגלה, ואחת עשרה שנות צדקיהו לאחר גלות יהויכין). בסך הכול - מאה שלושים ושלוש שנה, כלומר כארבע עשרה שנה עד חמש עשרה שנה לדור. דבר זה לא ייתכן על פי הממוצע שבדק עזריה בכמה מקרים.

אני מסכים עם הכותב שראיתי של עזריה מבני דוד היא ראייה חזקה¹. הדרך הנראית לי ביותר לפתרון בעיה זו על פי חשבונם של חז"ל, היא לומר שרשימות יוחסין בודדות נסגרו בתקופה שאחרי עזרא הסופר, על פי שיקוליהם של אנשי כנסת הגדולה. אין בכך בכדי לפרוץ את מסגרת חיתום התנ"ך בידי עזרא, שהרי אין אלו אלא רשימות שמיות בודדות.

¹ אמנם על התייחסותו לממוצע שנים לדור יש לדון. ואם נעיין למשל, בפרשת היוחסין של בני אפרים (דבה"א, ז', כ-כח) נגלה ממוצע של עשרים ואחת שנים לדור במשך תשעה דורות וכן במקומות נוספים. אך בשושלת יכניה הבעיה קשה יותר.